І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 15. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 23-го СІЧНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 23, 1964 No. 15. VOL. LXXI.

БЮДЖЕТ ЗДА ПЕРЕДБАЧАЄ НОВІ ВИДАТКИ НА ВІЙНУ ПРОТИ УБОЗТВА

Вашингтон. — Президент Джансон 21-го січня предложив Конґресові „оптимістичний , ощадностевий і поступовий" бюджет в сумі — $97 900 000 000, на $500 000-000 менший в порівнянні з цьогорічним бюджетом по стороні видатків, і в сумі прибутків — $93 000 000 000 на $4-600 000 000 більше, як в цьому фінансовому році, що кінчається 30-го червня 1964го року. Новий бюджет є на фінансовий рік, який зачинається 1-го липня цього року. Дефіцит в цьому бюджеті передбачений на суму $4 900 000-000, на половину менший від передбаченого дефіциту в цьому році — в сумі $10 000-000 000. Президент пропонує на півбільйона менший бюджет, що є тільки другим таким випадком вородовж останніх дев'ятьох років, бо звичайно нові бюджети бувають часто більші від попередніх. Але Президент підкреслив, що його бюджет, хоч і менший, то спричинить цю країну безпечнішою, економічно сильнішою та здійснить мрію американців про індивідуальну безпеку та рівні можливості для всіх. Джансон одночасно підкреслив, що всі ці економічні плянування залежні від того, чи Конґрес в найближчому часі схвалить закон про зменшення прибуткових податків на суму — $11 000 000 000, чи погодиться зменшити видатки на оборону на суму — $1 300 000 000 і ухвалить нову фармерську програму, яка заощадить державній скарбниці — $1 600 000 000. Якщо Конґрес не ухвалить запропонованих законопроєктів, або коли б погіршилася міжнародна ситуація (Президент передбачає що і в цьому році буде мир, хоч утримуваний з труднощами) — тоді важко буде здійснити ту економічну програму, яку ухвалив уряд. Президент свідомий того, що справа бюджету, — це найповажніша проблема для нього від часу, коли він перебрав владу після смерти президента Кеннеді. На думку Джансона ощадностевий бюджет не мусить бути таким бюджетом, який спиняє розвій країни, і дому Президент називає свій бюджет „ощадностевим і поступовим". Преса підкреслює, що республіканці не зможуть назвати Президента „марнотратним" на основі нового бюджету; консерватистам повинна подобатися ощадність в новому бюджеті, лібералам соціяльні реформи нового уряду, а всім американцям проєкт поменшити податки на $11 000-000 000. Ось деякі урядові важніші проєкти в бюджеті на 1965-ий рік: 1) Якнайшвидше схвалення проєкту про поменшення податку, бо це буде заохотою до росту економіки. Палата вже ухвалила цей проєкт, а Фінансова Сенатська Комісія має його схвалити цього тижня; 2) Президент проєктує збільшити на один більйон видатки на боротьбу проти убозтва. З цих фондів мали б скористати ті, що не працюють, і ті, які мало заробляють. Діти незатруднених і з малими прибутками мали б бути вишколені в тому напрямку, щоб здобути фахову працю; 3) Оборонний бюджет має бути зменшений на — $1 300 000 000, але ця країна має бути при найбільшій готовості до оборони. Оборонний бюджет має виносити — $54 000 000 000; 4) Видатки на космічну програму запропоновані в сумі $5 000-000 000, бо, як сказав Президент, „нема квитків другої кляси в космічній подорожі"; 5) На допомогу закордонові запроєктовано в новому бюджеті тільки $3 300 000 000, на $200 000 000 менше від того, що в дійсності видано цього року, і на 1 100 000 000 менше від тієї суми, яку уряд запропонував був на 1964-ий рік; 6) Успішна праця Корпусу Миру спричинила те, що уряд пропонує збільшити число добровільців із 10 500 до 14 000 в найближчому році; 7) Джансон вперше в 10-ох роках запропонував зменшити число цивільних урядовців із 2 512 400 до 2 511 200. Зменшення становить тільки — 1 200 осіб; 8) Уряд пропонує зменшити витрати і на рільництво на $1 300 000 000. Новий бюджет передбачає збільшення крайової продукції на 6.5% — до $623 000 000-000 при кінці 1964-го року. Крайова продукція, — це вартість всіх випродукуваних товарів та вартість виконаної праці в цьому році. В загальному виді бюджет представляється так: прибутки з податків — $93 000 000 000; податки з особистих прибутків — $48 500 000 000; податки від корпорацій — $25 800 000 000; від надмірних прибутків — $11 000 000 000; всі інші прибутки — $7 700 000 000. Витрати: 97 900 000 000; оборона і космічна програма — $61-200 000 000; відсотки від боргів — $11 100 000 000; здоров'я, праця, добродійність — $5 800 000 000; ветерани — $5 100 000 000; всі інші видатки — $14 700 000 000. Демократи хвалять предложений Джансоном бюджет, республіканці заявляють, що цей бюджет не вдасться здійснити.

Пірсон конферує з Джансоном про американсько-канадійську приязнь

Вашинґтон. — Канадійський прем'єр міністрів Лестер Б. Пірсон прилетів із дружиною до Вашинґтону, де його в Білому Домі привітав президент Линдон Б. Джансон як представника того північного сусіда, що має найдовші в світі кордони із ЗДА і живе в згоді із цією країною. Прем'єр Пірсон сказав Президентові, що прибувши до Білого Дому, він згадав покійного президента Кеннеді, з яким минулого травня конферував у Гаянніс Порті. Пірсон говорив про ту велику втрату, що її мали ЗДА внаслідок убивства президента Кеннеді. Ввечері 21-го січня Президент Джансон із дружиною був на прийнятті в канадійській амбасаді, а 22-го канадійські гості будуть на прийнятті в Білому Домі, де відбудуться наради в справі взаємин між ЗДА та Канадою. Сподіваються, що порушена буде і справа визнання Францією червоного Китаю. Канада не збирається визнавати комуністичний Китай.

В АМЕРИЦІ

● **Журнал „Редбук"** передрукував уривки праці покійного президента Кеннеді про свого брата Джозефа, який згинув під час другої світової війни. Книжка вийшла була в 1945-му році і називалася „Як ми пригадуємо собі Джова". Її було тільки 40 примірників. Джан Кеннеді писав про свого брата, що він „твердо і глибоко вірив в Бога . . .", і тому смерть для нього була не так „відходом, як поворотом".

● **Президент Джансон** дбає про те, щоб урядові агенції робили якнайбільші ощадності у своїх бюджетах, і сам дає приклад, як це треба робити. Він побачив, що забагато лямп світилося в Білому Домі і наказав зменшити число засвічених лямп в кімнатах, коли в них нікого немає.

● **В минулому році** так звані „ланцюгові крамниці" в цій країні, які висилають свої товари також і поштою, мали найкращий рік, бо вони продали товарів на суму $19.543.469.-971, на 7.7 відсотка більше, як в 1962-му році, коли продали були товарів на суму $18,141.-212,596.

УКРАЇНСЬКІ СИНЬО-ЖОВТІ ПРАПОРИ, ПОБІЧ ЗОРЯНИХ АМЕРИКАНСЬКИХ НА РАТУШАХ АМЕРИКАНСЬКИХ МІСТ 22-ГО СІЧНЯ ПРИГАДУЮТЬ РОКОВИНИ ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ 46 РОКІВ ТОМУ

Цього, як і багатьох попередніх років, на ратушах багатьох американських міст та на капітолях американських стейтів в дні 22-го січня мали побіч зоряних американських також синьо - жовті українські прапори для пригадки і на славу історичних подій: проголошення незалежности і соборности Української Держави в її древній столиці Києві 46 і 45 років тому. З цієї ж нагоди губернатори стейтів і посадники міст проголосили день 22-го січня 1964 „Днем Української Незалежности", закликаючи громадян своїх стейтів і міст відзначити ці роковини, разом з громадянами українського роду, відповідними імпрезами. На фотознімці: українські прапори на ратушах двох американських міст (зліва — Джерзі Ситі). Ці прапори виставляють, звичайно, 22-го січня та в день, в якому громада відзначає роковини відповідною імпрезою.

ГУБЕРНАТОР НЮ ДЖЕРЗІ ПРОГОЛОСИВ 22-ГО СІЧНЯ „ДНЕМ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ"; СЕНАТОР Г. А. ВІЛЬЯМС ПРОМОВЛЯТИМЕ НА СВЯТІ ДЕРЖАВНОСТИ В ДЖЕРЗІ СИТІ 26-го СІЧНЯ. СВЯТОЧНІ АКАДЕМІЇ ВІДБУДУТЬСЯ ТОГО Ж ДНЯ В НЮ ЙОРКУ ТА ЧИСЛЕННИХ ІНШИХ ГРОМАДАХ

Губернатор Ричард Гюз

Сенатор Г. А. Вільямс

Трентон. — У вівторок 21-го січня 1964 в пополудневих годинах губернатор Ню Джерзі Ричард Гюз підписав, у приявності очолюваної суддею Марселом Ваґнером української стейтової делеґації, врочисту проклямацію, проголошуючи 22-го січня 1964 „Днем Української Незалежности" на згадку тих великих дат, коли в Києві, столиці України, були проголошені незалежність і соборність Української Держави 46 і 45 років тому. У підписаній губернатором проклямації сказано:

„Тому, що 22-го січня має окреме значення для українського народу в світі та для американців українського походження, як 46-та річниця проголошення української державної незалежности, і

Тому, що 22-го січня 1918-го року встановив відродження Української Народної Республіки, яка проіснувала дещо довше, як чотири роки, коли її завоювала переважаючими збройними силами комуністична Росія, і

Тому, що мимо цієї втрати своєї державної незалежности понад 45 мільйонів українців встоялись перед намаганнями ліквідації з боку комуністичних поневолювачів, і

Тому, що ці борці проти комуністичної аґресії повинні мати заохоту в їхній боротьбі за волю, а всі американці українського походження повинні мати нагоду відповідно відзначити цей день,

Отже тому я, Ричард П. Гюз, губернатор стейту Ню Джерзі, проголошую оцим 22-го січня 1964-го року, як **День Української Незалежности** в Ню Джерзі та закликаю наших громадян відповідно відзначити цю нагоду".

Громадяни Джерзі Сити й околиці матимуть цю нагоду відповідно відзначити роковини української державної незалежности в найближчу неділю, 26-го січня, під час врочистої Святочної Академії, яка відбудеться у великій залі місцевого Українського Народного Дому та під час якої виступить із промовою сенатор Гаррисон А. Вільямс з Вашинґтону. Українським промовцем на цій Академії буде д-р Ярослав Падох, касир УККА і гол. секретар УНСоюзу. В мистецькій програмі виступлять — між іншим — хор „Трембіта" з Нюарку під диригентурою Всеволода Будного, солісти — оперові співаки Ганна Шерей і Лев Рейнарович, та ін. Початок Академії точно о год. 3:30 по полудні.

Величаві свята - академії з нагоди 22-го січня відбудуться того ж самого дня в Ню Йорку, в залі школи Вашингтона Ірвінґа о год. 7-ій ввечері), в Дітройті (в залі УНТсому о год. 3-ій по пол.), в Картерет (в залі школи Нейтгел о год. 4-ій по полудні) та в багатьох інших громадах, реєстр яких був поданий на окремій сторінці „Від Українського Конґресового Комітету", надрукований в „Свободі" з 22 січня цього року.

Ровен займає становище директора Інформаційної Аґенції ЗДА

Вашингтон. — Президент Джансон 21-го січня повідомив про те, що директор Інформаційної Аґенції ЗДА Едвард М. Морров зрезиґнував внаслідок злого стану здоров'я, і що він найменує на це становище колишнього журналіста і колишнього асистента державного секретаря, а теперішнього амбасадора до Фінляндії 38-річного Карла Томаса Ровена. Ровен буде першим негром, який займе таке високе становище, яке уповажнює його бути присутнім на засіданнях Крайової Ради Оборони. Морров в жовтні минулого року перейшов операцію пістряка легенів, і він це кілька місяців не зможе нормально працювати.

Президент Джансон хвалив Ровена, кажучи, що він має всі кваліфікації до того, щоб з успіхом виконувати ту працю, яка його чекає на становищі директора Інформаційної Аґенції ЗДА, яка має інформувати закордонні країни про Америку. Томас Ровен добре познайомлений з українськими справами. Він, між іншим, репрезентував Державний Департамент на останньому Конґресі УККА, виголосивши відповідну промову.

Проголошення Українського Дня в Колорадо

Денвер, 19-го січня, 1964 (Л.К.). — Цього року перший раз в історії стейту Колорадо проголошено день 22-го січня „Днем Української Незалежности". В п'ятницю 17 січня прибула до будинку стейтового капітолю делеґація місцевої української громади, очолена головою Відділу УККА, мгр Іваном Венжівським. В склад делеґації входили парохи обох наших церков, о. П. Смаль (грек.-кат. церква) та о. Т. Дятелович (правосл. церква), мгр Ростислав Кузьмич — представник УККА до Комітету поневолених народів і панни Ірина Волянська та Ліда Крупська в народних строях. Тоді губернатор Джон Лов, при участі репортерів обох місцевих щоденників та телевізійних станцій підписав урочисту проклямацію, назначуючи день 22-го січня „Днем Української Незалежности".

В неділю, 19-го січня відбулася з тої нагоди Святочна Академія, підготована місцевим Відділом УККА. Програма була дуже багата та далеко вища звичайного позему. Мгр Венжівський відкрив Академію та відчитав проклямацію губернатора, що присутні прийняли рясними оплесками. Святочну промову виголосила пані Євгенія Коцюба. Дальші точки програми виповнили деклямації п. В. Крушельницького, пластунок Олі Чорній та Оленки Горчаківської і п. Марії Горчаківської, і виступи хору при гр.-кат. церкві під орудою п. Я. Нижника. Великою атракцією для численно зібраної публіки був виступ визначної оперової співачки п. Євгенії Винниченко - Мозгової.

Роковини 22-го січня в Північній Дакоті

Бісмарк, П. Дак. — Як уже інформовано, заходом і старанням голови філії УККА д-ра Антона Жуковського, губернатор стейту Норт Дакота Вілліям Л. Гай вже 15-го січня 1964 видав проклямацію, визначуючи середу 22-го січня 1964 Днем „Української Незалежности" в Норт Дакоті, закликаючи всіх громадян стейту виявити свої симпатії і зрозуміння для аспірацій української нації. Треба згадати, що святкування Незалежности і Соборности України відбудеться в Дакоті в неділю, 26-го січня 1964, врочистими Богослужбами у всіх наших церквах, а також з цієї нагоди буде надана спеціяльна українська півгодинна радіопрограма на хвилях трьох найбільших амер. радіостаціях, на яких з промовою виступить д-р Антін Жуковський.

ЗДА з успіхом випустили комунікаційний сателіт Рілей 2

Кейп Кеннеді, Флорида. — 21-го січня о год. 4-ій по полудні ЗДА з успіхом випустили комунікаційний сателіт Рілей 2, який є першим поважним кроком до того, щоб встановити світову комунікацію за допомогою штучних сателітів. Сателіт Рілей 2 ще під час першого облету Землі задемонстрував свою здібність, бо переслав до наземних стацій в Каліфорнії і Ню Джерзі ті комунікаційні сиґнали, які дістав із каліфорнійської наземної стації. 22-го січня мали відбутися за допомогою цього сателіта привітання між ЗДА і Японією. Від ЗДА промовляти мав сам президент Джансон. Після успіхів сателіта Рілей 2, можна бути певним, що комунікаційна система сателітів вповні діятиме за три роки. Новий сателіт має такі поліпшення, що діяти зможе кілька років, бо є забезпечений проти соняшної радіяції. Рілей 2 облітає Землю впродовж трьох годин і 15-ох мінут. Найбільша віддаль від Землі виносить 4,600 миль, а найменша 1,325. Стверджено, що він кружляє згідно з пляном. Він важить 184 фунти. Випущено його за допомогою ракети Дельта.

АМЕРИКА ПРОПОНУЄ „ЗАМОРОЖЕННЯ" ТЕПЕРІШНЬОГО СТАНУ АТОМОВИХ РАКЕТ

Женева. — З'єднані Держави запропонували Совєтам проголосити „замороження" теперішнього стану атомових ракет і далекосяжних літаків, спроможних перевозити атомові бомби. Ця американська пропозиція вміщається в п'ятьох пунктах звернення президента Джансона, що його американський делеґат на 17-членній Женевській конференції Вільям С. Фостер відчитав в минулий вівторок, 21 січня ц. р., на відкритті нової сесії конференції. Женевська конференція роззброєння, яка формально є Підкомісією Об'єднаних Націй для справ роззброєння, розпочала вперше свої наради в березні 1962 року. Вівтіркове засідання було 175-те з черги. Женевська конференція складається з 5-х західніх держав, 5-х комуністичних і 8-х невтральних, але Франція ввесь час конференцію бойкотує. На початку свого звернення Президент ствердив, що Женевська конференція насправді має тільки одну справу на своєму денному порядку: мир. Він признав, що конференція осягнула деякі успіхи, а саме підготовила була договір про частинне припинення атомових експериментів, умову про безпосередню сполуку між Вашинґтоном і Москвою та міжнародну конвенцію Об'єднаних Націй про виключення атомової зброї з космічного простору. Президент нав'язує до новорічного звернення Хрущова щодо виключення фізичної сили, як засобу вирішування територіяльних спорів, і поширює ту Хрущову пропозицію на потребу виключити також погрози вжити силу. Президент пропонує заборонити безпосередню чи посередню аґресію, яку переводилось би через підривну роботу, підпільне постачання зброї, перешкоджування доступові до інших територій та змагання до захоплення силою влади на чужій території. Друга точка пропозиції Джансона стосується припинення дальшого стратегічного зброєння. Туди належить „контрольоване замороження числа і характеристик стратегічних ядрових офенсивних і дефенсивних засобів". Третьою точкою є пропозиція щодо припинення під контролею продукції ядрового матеріялу для збройних цілей та ступнева ліквідація варстатів такої продукції під міжнародною контролею. Далі, Президент відновлює давню пропозицію про протидіяння загрозі несподіваної атаки. Для цієї цілі треба встановити систему міжнародних контрольних пунктів. Останньою точкою є пропозиція, щоб припинити і протидіяти поширенню атомової зброї на народи, які її до цього часу не мають. Між засобами до цієї цілі належить також поширення атомового договору також на підземні атомові вибухи — під відповідною міжнародною контролею. Сємьон Царапкін, головний совєтський делеґат на Женевській конференції, покищо не відповів ще на цю останню американську пропозицію. Тому, що в оцих президентових пропозиціях раз-у-раз говориться про міжнародну контролю, між іншим щодо „замороження" нинішнього стану атомових бомб, — щодо ступневої редукції ляборaторій для продукування ядрового матеріялу, щодо підземних вибухів і т. п. — то коментатори сумніваються, чи пропозиція президента Джансона матиме успіх.

Совєти признали Кубі нову економічну допомогу

Москва. — В минулий вівторок Хрущов оприлюднив факт підписання між Совєтським Союзом і Кубою нової торговельної умови, яка „запевнить Кубі економічний розвиток на довшу мету". Хрущов підкреслив, що та умова має забезпечити Кубу проти „змінливости цін на цукор на світових ринках та проти економічного саботажу американських монополістів". Західні обсерватори в Москві переконані, що Фідель Кастро зобов'язався в заміну за ту нову господарську підтримку збоку СССР — підтримати з свого боку СССР в його спорі з комуністичним Китаєм. До цього часу Кастро зберігав „невтральність" в спорі між Москвою і Пейпінґом. На зворот в становищі Кастра вказують деякі моменти з промови Хрущова на бенкеті на Кремлі у честь Кастра та з відповіді Кастра. І так Хрущов заявив: „Ми надзвичайно високо оцінюємо підтримку, дану кубинським народом і його урядом політиці нашої партії і уряду". Знову ж Кастро прославляв „великі і тісні" зв'язки Куби з Совєтським Союзом, які — мовляв — „стали ще сильніші" завдяки теперішнім відвідинам Кастра в Совєтах. Кастро заявився виразно за „мирне співіснування", а на пресовій конференції з совєтськими журналістами вживав вийняткового — як на його манери — „примирливого" і спокійного тону. Кастро заявив, що Куба „прагне добрих відносин з З'єднаними Державами і всіма латино - американськими країнами на базі рівности та пошанування взаємної суверенности". На запит голови пресового відділу в совєтському міністерстві закордонних справ Леоніда Зам'ятіна, що Кастро думає про перетворення Карібського обширу в „зону миру", Кастро відповів, що Куба не є відповідальна за напруження в Карібському обширі і готова зробити все можливе, щоб зменшити те напруження, існуюче між нею і ЗДА. Загально вважають, що той „примирливий" тон продиктував Кастрові Хрущов.

У СВІТІ

● **Швайцарський уряд** признав Об'єднаним Націям позику у висоті 4,427.000 дол. на змодернізування колишнього палацу Ліґи Націй в Женеві та на добудування до нього одного крила, де був би постійний осідок Світової Організації Здоров'я, що є одною з аґенцій Об'єднаних Націй.

● **Жидівський рабін в СССР** Беньямін Гаврілов, був ще в серпні мин. року разом з двома іншими підсудними засуджений в процесі за „економічні злочини" на смерть, ніби за зорганізування в Пятігорську на Кавказі банди „спекулянтів" валютою. Тепер совєтська преса повідомляє, що Найвищий Суд замінив йому цю кару на 15 років в'язниці.

● **Грецька** комуністична партія проголосила, що вона підтримає у недалеких парляментарних виборах центро-ліву партію колишнього прем'єра Георґа Папандреу. У відповіді на той крок комуністів, права Радикальна і центрова Прогресивна партії створили коаліцію, щоб протиставитись отій комуністичній виборчій спілці.

● **Єгипетський капітан летунства** Махмуд Гільмі Абас втік з летовища під Каїро до Ізраїлю на своєму вишкільному літаку і просив ізраїльські власті дати йому політичний азиль. Єгипетський старшина летунства признав перед журналістами, що він рішився вже кілька тижнів тому втекти, але не подав причини своєї втечі. Він вибрав Ізраїль тому, що боявся, що будькотра арабська країна, куди б він утік, видасть його назад. Той єгипетський летун дістав був вишкіл в Чехословаччині і належав до обслуги доставлених Єгиптові з Совєтів бомбовиків типу МІГ.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Закордонні турботи

Упродовж кількох тижнів погідний, здавалося б, міжнародний небосхил раптом затягнувся густими хмарами. Ще в своєму зверненні Про стан Унії з початку січня цього року президент Джансон не вважав за потрібне говорити про закордонну політику Америки більше, як загальниками у двох-трьох реченнях. Американські коментатори ворожили, що у виборчій кампанії Линдона Б. Джансона будуть заторкувані майже виключно справи внутрішньокрайового характеру. Тим часом у закордонно - політичній царині сталася низка подій, які є поважними американськими невдачами, що можуть потягнути за собою жалюгідні наслідки.

Вибух антиамериканських заворушень у Панамі дав Москві, Пейпінґові й Гавані новий атут в руки, щоб кричати про „американський імперіялізм" і „колоніялізм". Зірвання маленькою, насправді економічно від американської Зони Каналу залежною Панамою дипломатичних взаємин із ЗДА — це, безумовно, удар по американському престижеві. Уряд ЗДА опинився в надзвичайно незручній ситуації: коли він спротивиться натискові панамців щодо ревізії договору з 1903-го року про Зону Каналу, то підсилить ворожу демагогію щодо „колоніялізму" Америки і сприятиме перемозі в цьогорічних виборах у Панамі, сторонників Кастра, — коли ж піде на поступки, то „втратить обличчя" і за кордоном, і в цій країні .

Якщо латино - американські комуністи й націоналісти не рахуються із Вашинґтоном і свідомо підрізують його престиж, то це зрозуміло, але куди гірша справа, що відразу аж два найближчі союзники Америки прийняли ту саму поставу. Британія, всупереч одвертим застереженням збоку ЗДА, продала Кубі Кастра 450 автобусів і веде переговори про продаж їй кораблів, активно протидіючи американській політиці, наставленій на економічну ізоляцію Куби. Франція ж, не порадившись з Америкою, ставить її перед доконаний факт: своє рішення визнати комуно - китайський режим. Таким чином Франція, яка займає нібито „найтвердішу" з-посеред членів НАТО позицію супроти комуністів, відкриває комуністичному Китаєві двері до Об'єднаних Націй, підрізує повагу і значення китайського визвольного руху, причиняється до стабілізації комуністичного режиму в Китаї, і все це без найменших поступок збоку того режиму, що підміновує ввесь Південь Азії.

У Занзібарі внаслідок спритно підготованого перевороту створено з тієї мініятюрної державки мостовий причілок для комуністичного наступу на африканський континент. Арештування і видалення із Занзібару американського консула і чотирьох американських кореспондентів було новою яскравою демонстрацією, як легковажно ставляться до Америки чорні аґенти Москви-Пейпінґу. Водночас нова низка воєнних поразок у Південному В'єтнамі підкреслила слабість тамошньої американської допомоги. Не відомо ще також, чи вдасться Робертові Кеннеді переконати Сукарна, щоб він відмовився від своєї агресивно - імперіялістичної політики, яка є підставою його режиму. Аранжовані цими днями індонезійською поліцією протиамериканські демонстрації студентів у Джакарті свідчать радше про послідовність індонезійського президента.

Американське громадянство ставиться ще байдуже до цих „далеких" подій. Але вони можуть потрясти і всією внутрішньою атмосферою в Америці. Коли пригадаємо, як у виборчій кампанії 1960-го року атаковано Д. Д. Айзенгавера за нібито зведення вниз престижу Америки за кордоном, то можна припускати, що тепер ці закиди повторяться на іншу вже адресу.

Чу Ен-лай в Африці

Комуністичний Китай, чи точніше Комуністична партія Китаю і її виконний орган — уряд так званої Китайської Народної Республіки повели проти Москви не тільки широку пропаґандивну акцію в пресі, в радіо і на терені різних комуністичних партій світу, але й справжню холодну війну на дипломатичному відтинку. Першим етапом цього наступу на Совєтський Союз, дуже успішним для Пейпінґу, є ще триваюча вже два місяці поїздка комунокитайського прем'єра Чу Ен-лая по різних африканських країнах.

Своє перебування в тій чи іншій африканській державі Чу Ен-лай використав не лише для здобування прихильности до Пейпінґу серед населення тих держав, але і для активізації політичної ролі комуністичного Китаю в усьому міжнародному житті, зокрема в ставленні Пейпінґу до Франції і в дальшому також до З'єдинних Держав Америки. Атакуючи в усіх своїх виступах Москву і Хрущова за їх політику коекзистенції з капіталістичним світом і „за зраду справи правдивого соціялізму", Чу Ен-лай водночас із цим підкреслював у відповідних місцях, що й комуністичний Китай є за коекзистенцію з капіталістичними державами і за мирну розв'язку різних спірних справ, але ніколи він не резиґнував і не зрезиґнує із „справедливої боротьби проти імперіялізму, колонізму і неоколоніялізму", ніколи не піде на якесь „міжнародне відпруження ціною відречення від підтримки визвольної боротьби поневолених народів світу".

Головне вістря усіх виступів Чу Ен-лая в Африці було спрямоване проти Москви. В розмовах з головами африканських держав і в пресових інтервю Чу Ен-лай підбурював африканські держави проти Совєтського Союзу, дораджуючи їм не чекати ніякої підтримки чи й навіть поради від тих, що „зрадили справу соціялізму", і заперечував висловлену у розмові з альжирськими журналістами напередодні прибуття Чу Ен-лая до Альжиру тезу Хрущова, що головною ціллю незалежних африканських держав має бути боротьба за загальне роззброєння. Відповідаючи Хрущову в імені африканських народів, Чу Ен-лай заявив іронічно, що африканські народи самі краще знають, за що вони мають боротися. Показовим моментом у розмові Чу Ен-лая з альжирським президентом Беном Беллою було визначення Куби, як жертви „зрадницьких дій" деяких великих держав, і як приклад того, чого можуть чекати ті, що покладаються на Москву. Свої перестороги в цьому напрямку Чу Ен-лай спритно поєднував із пропозиціями допомоги комуністичного Китаю чи то для Альжиру в його взаєминах з Францією, чи для арабських країн в їх конфліктах з Ізраїлем, чи й для інших африканських країн в їх намаганнях повністю унезалежнитися від чужих впливів.

Виступаючи у дружньому тоні у відношенні до Франції, що її Чу Ен-лай визначив як уже не-колоніяльну країну, і досить примирливо навіть у відношенні до ЗДА, добрі взаємини з якими, мовляв, не виключені, Чу Ен-лай водночас із цим конкретно з'ясував цілі комунокитайської зовнішньої політики — створення багатьох „Альжирів" в Африці і багатьох „Куб" у Півден. Америці. Що мав при цьому на думці Чу Ен-лай, показали спроби в Занзібарі і в Танґаньїці встановити прокомуністичні режими. Ці події, які збіглися дуже показово в часі з перебуванням Чу Ен?лая в Африці, доводять, що, відсуваючи „опортуністичну Москву" від впливу на африканські й азійські країни, комуністичний Китай намагається стати в ролю ідейного і політичного провідника „незавершених" революцій у тих країнах.

Роман Криштальський

СВЯТО СОБОРНОСТИ

„Свою Україну любіть, любіть її во врем'я люте!" Такими словами слід би нам починати славетний день проголошення соборности, бо роки біжать, і поволі затираються в пам'яті ті блискучі моменти нашого славного зриву до вільного, незалежного, соборного, державного життя. І вже з чимраз меншим ентузіязмом, з чимраз меншим запалом оповідаємо нашій молоді про славні моменти недавньої минувшини.

Любов до України зводимо до втертих промов і балачок, свят чи академій, на яких чимраз менше бачимо й наших лицарів - ветеранів, бо стоять вони вже перед обличчям Всевишнього з гордо піднесеним чолом, вдоволені та щасливі, що сповнили гідно свій обов'язок супроти безталанної Батьківщини.

Наш теперішній духовий стан характеризують слова Митрополита Максима. Достойний Владика канадійських українців пише:

„Може ніщо краще не виявляє того знудженого лінивства духа, що ним заражені сьогодні мільйони американців й канадійців, а в тому числі й багато українців, як оце огірчене й крізь зуби проціджене „ай донт кер". Саме у цій відразі духа до всього, що Боже, велике й святе, треба дошукуватися причин того застрашаючого незнання, яке захоплює щораз більші круги не лише нашої молоді, але й батьків, того морального хаосу, який зводить майже всі її бажання і мрії до безцільного руху, ритму й змислового вживання, того бездейдного животіння, яке великими дірами духової порожнечі сплітає всі біжучі хвилини її існування.

„У багатьох так званих українських домах вже не почуєте українського слова, не побачите української книжки чи газети, не відчуваєте ані крихітки теплої, щирої любови до нашого гарного українського обряду, рідної української мови, пребагатих прадідних наших традицій і всього, що наше рідне, українське. На всіх наших імпрезах залі починають світити пусткою, наші різні чи то релігійні, чи культурні організації можуть вже дуже мало числити на своїх членів, хіба лише на малі числом одиниці, а ціла наша спільнота так мало на свою власну силу".

Стільки Митрополит Максим.

Та ми скажемо більше. Схаменімось: зробім обрахунок совісти сам перед собою, запитаймо себе, чи не спроневірили ми місії, наложеної на нас. Врятувалися ми з того царства неволі й пішли у мандрівку, залишаючи села і міста наші, щоб зберегти ті заповіти, які складали пропам'ятного дня 22 січня 1919-го року. Ці духові зобов'язання кожного з нас мають і повинні обумовити нашу організовану, невпинну діяльність, спрямовану на те, щоб на Україні став дійовим акт 22 січня 1919 року, щоб вона стала вільною і незалежною.

Ми, які живемо у вільному світі, маємо всі можливості плекати й поширювати ідею незалежности української держави, старатися прихиляти на бік нашої ідеї опінію народів вільного світу. Наші зусилля на новому місці поселення повинні бути спрямовані на розвиток тих сторін нашого життя, які фактично вже визначили нашу незалежність і далі продовжують її визначати. Ми повинні зміцнювати наше духово - релігійне життя, всіма засобами піддержувати екзильний Уряд Української Народної Республіки, що продовжує нести на собі відповідальність і має всі права репрезентації суверенности України, доки не складе їх перед народом, що вибере собі новий уряд.

Ми повинні розвивати й піддержувати українську культуру й науку на такому рівні, який забезпечував би їм належне місце у світовій культурі і яскраво свідчив про культурну окремішність нашого народу.

Ми мусимо освідомити наше покоління, що на шляху визвольної боротьби падає одиниця, падають сотки й тисячі одиниць, але провідна ідея визволення живе і житиме. Наша молода ґенерація мусить горіти таким самим завзяттям, як горіли серця їх батьків, коли віддавали вони своє життя за незалежність й соборність Української Держави. Чи не найкраще висловився наш великий каменяр Іван Франко про український рух: „Так, як у лікаря нема нічого приємного понад слідкування, як хворий приходить звільна до здоров'я, як у нього вертає органічне тепло, обіг крови наближається до нормальної норми, появляється апетит, вертає блиск очей і здорова краска на обличчі, так і для кожного з нас нема й не буде нічого приємнішого, як слідкуватимемо за реґенераційним процесом нації, що з важкого політичного й духового пригноблення звільна, але постійно двигатиметься до свобідного життя".

Свідками цього процесу будемо ми тоді, коли спрямуємо на нього всі свої потенціяльні сили, знання і енергію. І тоді виконаємо ми свою ролю у відновленні славного 22-го січня, виконаємо зобов'язання перед своїм народом.

ВЕЧІРНІЙ ЕТЮД

Заглядає насуплений вечір
У самотнє наше вікно.
Похилив ти утомлено плечі,
Наче жити, чи ні — всеодно.

Знову спогадів ключ
журавлиний
Пориває тебе в далечінь,
У думках ти „додому"
полинув,
Де святились твої мечі, , ,

А душа в тих думках
розквітла,
Чи ж забути оту давнину?
І спливає лагідне світло
На сріблясту твою сивину.

. . Партизанка, арешти, утечі,
Заслання, пазурі Чека . .
Обійняв хтось утомлені плечі,
До щоки притулилась щока.

Стрепенувсь: „О, моє кошлате,
Та й коли ж ти виросло так?"
І пестливо рукою тато
Синьооку доньку пригорта.

І теплом заяснів побожно,
Розпромінив усміх лице.
Та хіба збагнути можна
Почуття батьківське оце?

І розправились зморшки
старечі,
Відлетіли думки навісні.
До вікна притулився вечір
І, здається, також прояснів.

В. ГРЕБІНКА

О. Жданович

ФРАНЦІЯ ВИЗНАЄ ЧЕРВОНИЙ КИТАЙ

Париж. — Майже з певністю можна сказати, що за кілька тижнів Франція визнає уряд червоного Китаю і нав'яже з ним нормальні дипломатичні відносини. Ген. де Ґоль не раз натякав на це, покликуючись на необхідність рахуватися з фактами в політиці, а не з ідеологічними засадами. Справді, дивно: чому можна визнавати СССР, а не можна визнавати червоного Китаю?

Певно, є моменти морального характеру, але хіба західній світ може оправдати свій „реалізм" і свої помилки демонструванням проти Китаю? Яке моральне значення має невизнавання пейпінґського уряду, коли нав'язувалося дипломатичні зносини з Москвою саме під час голоду в Україні, коли приймалося СССР до Ліґи Націй саме під час найбільшого насилення сталінського терору, коли переслідувалося протикомуністичні організації під час останньої війни, коли віддавалося десятки тисяч утікачів совєтським місіям? Чому ввесь світ мав би демонструвати свою солідарність із Чіянґ Кай-шеком?

Не маємо нічого проти підтримки будь-якого ворога комунізму, але в даному випадку справа не в нашій поставі до червоного Китаю, а в тому, як французи ставляться до цієї проблеми.

Не бракує у Франції противників визнання пейпінґського уряду, але не бракує й прихильників. Прихильником визнання є ген. де Ґоль, який вважає, що треба рахуватися з фактами. І коли дехто із визначних публіцистів висуває застереження, то тільки з огляду на те, що визнання викличе протест збоку ЗДА і ще погіршить франко - американські відносини, що особливо не бажане тепер, коли треба зробити черговий крок в напрямку співпраці ЗДА з об'єднаною Европою.

Такого роду міркування висловив відомий публіцист і антикомуніст, що добре розуміє небезпеку Москви — А. Франсуа - Понсе. Подібні міркування висловив колишній прем'єр Плевен. Але із зовсім протилежними міркуваннями виступив колишній прем'єр Едгар Фор, який уже два рази їздив до Пейпінґу, і то в порозумінні з де Ґолем, або навіть з його доручення.

Едгар Фор уважає, що нема рішуче ніяких підстав для Франції визнавати уряд Чіянґ Кай-шека урядом Китаю, коли жадна п'ядь землі на континенті йому не підлягає. Що це буде прикро американцям? Алеж Англія ,яка визнала комуністичний Китай і має на Формозі тільки консула, залишається найближчим союзником ЗДА.

Е. Фор зазначає, що Франція навіть не мусить зривати зносин з урядом на Формозі. Важче, мовляв, буде зайняти становище на форумі ОН, але . . . в реалізмі треба бути послідовним.

Один правий тижневик у Парижі вмістив ряд статтей на тему червоного Китаю. Розглянувши проблеми подорожі Чу Ен-лая по Африці, цей тижневик стверджує, що китайський міністер хоче розірвати коло ізоляції, в якій перебуває червоний Китай. Але з цієї подорожі буде мало користи, бо африканські держави стоять слабо і їх підтримка для Китаю нічого не варта. Що більше, — твердить цей тижневик, — висліди поїздки Чу Ен-лая залежать від того, яку допомогу дасть Захід Африці, наскільки зміцнить ті держави, що заявляють свою солідарність з Пейпінґом.

Думка, що Захід в Африці посередньо підтримує червоний Китай, не лякає й іншого автора з того ж тижневика. Чому Захід не мав би підтримати Пейпінґу, коли він стоїть у конфлікті з Москвою?

Автор цієї статті доводить, що головним ворогом є тепер Москва, а не Пейпінґ. Вони мають однакові наміри, навіть подібні методи, але Москва може поширювати свої впливи, бо має для цього господарські й політичні засоби. Червоний Китай може бути небезпечний за 50 років. Тому підтримувати Китай і тим сприяти розгардіяшеві в комуністичному таборі — прямий обов'язок Заходу.

Ми не маємо наміру коментувати дискусійних думок французьких авторів. Подаємо їх тільки для інформації про настрої, що панують тепер у Франції.

Не позбавлене пікантности й припущення, що його висловлюють французи в приватних розмовах: де Ґоль визнає Китай лише на те ,щоб підкреслити свою незалежність від ЗДА. Дехто навіть уважає, що визнання червоного Китаю — тільки одна ланка в довгому ланцюгу заходів де Ґоля, якими хоче він докучати Америці доти, аж вона погодиться трактувати Францію як рівного з Англією союзника, або навіть як лідера об'єднаної Европи.

Можна поставити питання: чому саме тепер вирішив де Ґоль визнати пейпінґський уряд? На це питання відповідає Едгар Фор: а чому не тепер? Чекали 15 років вигідного моменту. Коли чекати до нових виборів у ЗДА, то справа знову затягнеться . . .

Чи після визнання червоного Китаю не піднесе де Ґоль питання про об'єднання Кореї та Індо - Китаю? Можемо припускати, що так. І також не без наміру докучити Америці. Бо чому де Ґоль не мав би практикувати політики коекзистенції на свій спосіб? Що все це не направить відносин між Францією і ЗДА — це ясно. Але ясно тільки нам. Де Ґоль уважає, що навпаки. І хто знає, чи він помиляється.

У всякому разі, канадійський прем'єр Пірсон погодився бути посередником у покращанні французько-американських відносин. І це щось говорить. Слід пригадати, що у французькій пресі широкий розголос мала стаття Ліпмана, в якій він доводить, що ЗДА перестали бути безспірним лідером вільного світу в силу різних обставин. Ніхто більше в тому не переконаний, як ген. де Ґоль . . .

„ПРИХОВАНА СЛАБІСТЬ ХРУЩОВА"

Під цим заголовком колишній віце - президент Ричард Ніксон вмістив у часописі „Сетардей Івнінґ Пост" статтю, що її в стислій формі у січневому числі подає „Рідерс Дайджест", На початку цієї статті Ніксон пригадує свої відвідини в східньому Берліні і Будапешті влітку 1963-го року.

„Сім років тому, — пише Ніксон, — Хрущов здушив революцію на Мадярщині, не зважаючи на звернені до Америки благання про допомогу її вільного уряду. Тому я не сподівався дружньої зустрічі в тій країні. Але де б я, моя дружина і дочки не бували, нас оточували приязно наставлені люди, які гаряче стискали нам руки, вітали й розпитували про Америку. Здавалося, щодругий мадяр чи мадярка, яких ми зустрічали, мали свояків, які після революцію втекли до З'єднаних Держав. І кожний з них казав: „Я хотів би також бути там!"

Не зважаючи на тисячі поліційних аґентів у східньому Берліні, населення поділеної столиці Німеччини також виявило до Ніксона свої найтепліші почуття. І вже на прикордонному пункті підбіг до нього якийсь німець і, стиснувши руку, вигукнув: „Америка — наша єдина надія!"

При цій нагоді Ніксон пригадує свої відвідини у Варшаві в 1959 році, — через три тижні після того, як провалилась там підготовлювана польським урядом „спонтанна" демонстрація на честь Хрущова. Сто тисяч варшав'ян вийшли на вулиці з квітами зустрічати Ніксона. Вигуки „Нех жиє Америка!" стрясали повітря. Шофер авта, в якому їхав кол. віце-президент, мусів кілька разів спиняти машину, щоб прочищати засипане квітами переднє скло.

„І це почасти розкриває причину, — пише Ніксон, — чому Хрущов з такою несамовитою лютістю реаґував на проголошену Конґресом резолюцію в справі поневолених націй. Хрущов сидить на бочці пороху. Він знає, що переважаюча більшість населення Східньої Німеччини, Мадярщини, Чехо - Словаччини, Польщі, Болгарії і Румунії ненавидить комуністичний режим і кожної хвилини повстала б, якби була певна, що має шанс на успіх. Він знає, що мільйони людей поза залізною заслоною відразу покинули б свої домівки і масово рушили на Захід чи до Америки якби їм це дозволили їхні уряди. І він знає, що поневолені народи найбільші свої надії покладають на З'єднані Держави.

На думку Ніксона, Хрущов сподівається „вдержати віко Пандориної скрині, виповненої турботами для його комуністичної імперії", з допомогою договору про ненапад між державами НАТО і державами Варшавського пакту. Це дало б йому саме те, чого він хоче: визнання Заходом леґальности комуністичних режимів Східньої Европи, які всадовилися там насильством, підступом і обманом. Ніксон вважає, що в тому напрямі внутрішні й зовнішні сили тиснуть на американський уряд. „І тому

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Лука Луців

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

(У сторіччя з дня народження письменниці)

(VIII)

Старий Максим із „Синів" згадує на ниві про своїх синів:

— Послідний раз прийшов Андрій; він був у мене вчений. „Тату, каже, тепер ідемо воювати за Україну".

— За яку Україну?" — А він підоймив шаблев груду землі та й каже: „Оце Україна, а тут — і справив шаблев у груди — отут її кров, землю нашу ідем від ворога відбирати. Дайте, мені, каже, білу сорочку, дайте чистої води, аби-м обмився та й бувайте здорові".

В „Землі" Кобилянської, написаній в 1901-му році, не могло ще бути такого широкого розуміння української землі, яке бачимо в „Синах" В. Стефаника.

Як мотто до „Землі" авторка поставила таку думку (з німецького): „Кругом нас знаходиться якась безодня, що її вирила доля, але тут, у наших серцях, вона найглибша". І дійсно, немов у грецьких трагедіях, якесь призначення, як вірять самі герої цієї повісти, невидимо керує долею її головних осіб.

Старий мужик приходить уночі до Марійки, матері вбитого Михайла, і, не виявляючи під вікном, хто він, повідомляє, що її син Сава є вбивником Михайла.

„Окрик болю роздався в хаті.

— Не заводіть, Марійко! Се вже нічого не поможе. Так мало бути, й так сталося! А те, що я бачив, то бачив на свої очі, і най скажу, бо мені тяжко з тим на души! Я хочу того позбутися! Я не хочу бути ніяким свідком, нехай Бог мене боронить!"

Онуфрій Лопата „поважно пояснює Петрові, який нарікає, що старенька бабуся не старалася рятувати невідому людину, яка просила помочі, що „видко вже так Бог хотів, вже так мало бути, аби він (Михайло) умер!" Михайло вірить, що він відійшов до примусової військової служби „в недобрій годині". Коли ж Михайло прощався з худібкою, то „мале теля, що було в малій із різок сплетеній кучці в одному куті стайні, скочило при його приближенні на рівні ноги й витріщилося на нього великими сполоханими очима . . . Що се мало бути? Він приступив до нього і хотів його погладити, але воно відскочило з жахом від нього і гляділо за ним недвижно ще довго, хоч його вже давно не було в стайні! . . ."

Василь Верниволя писав в 1923 році у вступі до новелі „Природа" про ролю „прочуття" в творах Кобилянської, що „воно вже в давніших творах грало велику ролю, а в новіших почало набирати великої, мало не першорядної ваги. Письменниця старається вникнути в тайну містики, відгадати невідгадане (пор. ролю годинника в оповіданні „Місяць" і в повісті „Через кладку", а в останній ще й значення павука, що наче душить) — та ті речі звичайно в читача проходять без уваги, дармащо авторці страх як хотілося б, щоб він на них довше спинився" (ст. 14).

Тут треба було б згадати і ролю снів у творах письменниці, які є віщунами нещасть. Є вони і в „Землі". Михайлів батько Івоніка мав ось такий сон:

„Напівутішний, напівжалібний брехіт старої собаки Сойки, спонукав його виглянути з бурдея на двір.

Він вийшов зі стайні. Дивиться, видить: усе поле, як лише око далеко сягало, було прибране цвітучою гречкою. Виглядало, неначе перед ним розстелилося море білісінького цвіту. Однак, чудно. Тут, і там, і он там, здіймалось червоне полум'я жадібними язиками з землі і кидало жаріючим світлом на білоцвітну рівнину далеко вокруги. Він злякався й хотів кликати помочі. Нараз опинився перед ним Михайло.

Стояв перед ним просто, як свічка. Рука звисала безсильно. Чорний сердак, розщіплений на грудях, показував білу сорочку. Мовчки глядів на батька трохи з зависоко піднятою головою, зломаним скляним зором і смертельно блідим лицем.

— Михайле, се ти? — кликнув він, утішний до нього. — Звідки взявся тут?

Син не відповів.

З полум'я зробився дим, а радше димові гадюки. Кинулися за хлопцем, а одна склубилася і зіп'ялася до його грудей.

— Що се? — крикнув з невимовним переляком батько. — Що се?

Син мовчав дальше, тим самим скляним поглядом позираючи на батька, а коли старий у смертельному переполосі кинувся на сина, щоб його потягнути за собою, сей упав на нього, мов тяжка фіґура з глини, і поломився в кавалки . . ."

Треба ствердити, що оці містичні місця в „Землі" таки органічно зв'язані з селянами, героями цього твору, і тому й читач відповідно їх сприймає, а не так, як про це писав згаданий вище В. Верниволя (В. Сімович). Заввага Сімовича може відноситися до творів Кобилянської, в яких героями є високоосвічені персонажі.

Селяни О. Кобилянської знають, що їх вартість як людей залежить від того, чи вони мають землю. Івоніка остерігає жінку Марію, щоб не проклинала свого молодшого сина Саву.

„Він так само наша дитина, як Михайло. Він поправиться. Я вже казав йому кілька разів та упоминав його, що коли не поправиться, не дістане від мене ні грудки землі. Все, кажу, дам Михайлові. Він се знає. І він знає, що чоловік без землі нічого не значить. Він се дуже добре знає. І видить, що Григорій у селі значить перед людьми . . ."

Рахіра, яку Сава любить, намовляє свого любка, щоб нічого не робив, коли брат Михайло піде до війська. Та Сава не погоджується з нею.

„То . . . так . . . не йде . . . не можна! — відпер він здержливо. — Не йде, Рахіро! Оноді сказав мені тато: Хто не любить землі, той її не потребує мати! Се було тоді, коли говорили, щоб орати на озимину, а я не хотів відвезти до направи плуга до коваля.

Її очі горіли, як перше.

— Але ти любиш землю, Саво! — і притулилася близько до нього.

— Ей, що там „любиш!" — відповів роздразнено. — Що значить чоловік без землі?

„Те, що мій батько . . ." хотіла сказати Рахіра, але не сказала, а натомість поцілувала його своїми повними теплими устами.

— Ти будеш мати землю, Саво, сказала".

Рахіра діє так, щоб Сава таки з нею одружився. Вона каже йому, що коли ворожить із карт, то він завжди „паде коло неї".

— Тобі паде земля через мене, — тягнула пророчим голосом і з котячою м'якістю дальше.

Михайло відходив до війська і прощався з землею:

„Так часто обробляв її плугом, знав так докладно, де була плодовита й товста, а де вогка й болотиста. Там пишалася рік-річно перед ним у покійній гордості пшениця, а там ріс овес, а тут, недалеко бурдея, простягалося майже щороку біле море цвітів гречки, а тут, направо зеленіла конюшина, а там, далі, шелестіла тайком кукурудза, і все так тягнулося всюди на відміну, і лише що сей кусень поля належав сьому, а той тому".

В другій частині „Землі", надрукованій вперше вже по смерті авторки в другому томі „Творів в трьох томах" (ред. О. К. Бабишкін) на ст. 637-672, батько Рахіри говорить про Саву, що він „все тужив за полем, до котрого прилягав всією душею і котре батько чомусь по смерті Михайла не давав".

Та старий Івоніка інакше про це думає, він каже, що „Сава сам ніколи за землю не рвався. Лінюхом в нього був, а Григорій з донькою і своєю сліпою на одне око тепер небіжкою Тетяною все жебраком був. Лиш коли Сава з ними зв'язався, забаглося йому землі".

Оксана Керч

„Багряні рожі" у Філядельфії

Другий театральний сезон філядельфійського театру під керівництвом Володимира Шашаровського відкрила комедія Альдо де Бенедетті „Багряні рожі" в постановці Богдана Паздрія.

Не знаю, чи мали якийсь вплив на патріотичне рішення Володимира Шашаровськокого заснувати постійний деатр у Філядельфії скромні голоси в нашій пресі поодиноких поклонників театрального мистецтва, але такий театр у нашому місті — реальний факт, не дивлячись на гарячу, чи холодну підтримку публіки, на репертуарний вибір та на матеріяльні кошти. Після вистав з нашого побутового репертуару та після монтажу драматичних сцен з 1918 р., театр поставив однієї п'ятниці комедію Альдо де Бенедетті „Багряні рожі". Про цю комедію і хочемо написати, бо вона відмінила до деякої міри порядок наших дотеперішніх театральних практик не лише формально, але й до деякої міри тематично.

Часто в наших культурних процесах на еміґрації намагаємося рівнатися на „масу", тобто в догоду публіки, яка вимагає „приступної" тематики. Чи це має якийсь успіх, важко сказати. Ось взявши в руки дарову програму останньої театральної вистави, читаємо там гіркі слова Богдана Паздрія, кинуті як визив філядельфійській публіці, що не виповняє в потрібній мірі не дуже то велику залю при 23 і Бравн вул., де майже від року має постійне приміщення театр невтомного і жертвенного Володимира Шашаровського.

Богдан Паздрій перечислює декілька вистав, що йшли на сцені сезону і, перечисливши їх, доходить до сумного висновку, що публіці не догодиш в ніякий спосіб і до її смаку є важча дорога, як верблюдові через вушко голки. Ні перлина нашої опереткової творчости „Наталка Полтавка", ні „Мати Наймичка" не мала тої популярности, якби то мусіло бути в нас, що захоплюємося нашими вічними й єдиними шедеврами „Запорожцем" та „Наталкою"! Ні монтаж експресійних сцен „1918 рік" не притягнув молоді, хоч молодь сама приймала участь в цій виставі, ні драма Тогобочного, що своїми драматичними побутовими сценами так зворушує нашу душу, не дали жертвенним артистам тої моральної винагороди, яку мусіли б вони мати за свою не лише культурну працю, але й великою мірою — виховну і патріотичну.

І оце прочитавши в програмці таке, ідемо до театральної залі подивитись на нове дійство, новий жанр, що на зміну попереднім зовсім інший і навіть зовсім у простому значенні „невиховний". Сальонова п'єса італійського комедіописця середини нашого століття з не дуже яскравим конфліктом, з не дуже виразною кульмінацією дає глядачеві повні дві години правдивої насолоди невимушеним потоком весолощів та добродушно - іронічних насмішок над собою, над своїм життям, ад інтимними почуваннями та над приятельським відношенням.

Глядач, якому не чужі того роду комедії, не порине в зміст, а може слідкувати за прекрасною грою наших артистів, які в цій комедії складають котрий уже іспит своїх обдарувань, фантазії, працьовитости й вродженого чару, якого не затирають ні посріблені скроні, ні роки затрачені поза сценою.

Усі четворо артисти — Ліза Чепіль, Богдан Паздрій, Ярослав Пінот - Рудакевич і Оксана Рудакевич, що приймають участь у цьому комедійному концерті, якось може поза своєю контролею, дають дві картини. Одну на тлі дуже приємних декорацій Олександра Ґраната свавільного життя італійської інтеліґенції з її легкодушністю, викоханою легким вином та безтурботністю вічного „дольче фар нієнте", картину халепи, що не знати звідки взялася в домі кохаючого свою гарну жінку інженера Верані, халепи, що завдяки милому, трохи пришелепуватому приятелеві Савеллі комплікується і грозить великою неприємністю, все таки погідно кінчиться трохи ненавмисною грубістю в відношенні до запрошеного на обід гостя. Вся картина пересунулася перед очима публіки як у одному з тих неореалістичних фільмів сучасних італійських режисерів і показала шматок римського полудня, з далеким відлунням пісеньки про Сорренто та теплою згадкою площі поетки Кольонни, що додало комедії кольориту.

У цій картині наші артисти творили прекрасний ансамбль і важко сказати, хто і з них був кращий.

А ось друга картина. Зумисно скромна характеризація, чи може незумисна показала нам трійку артистів у якомусь подвійному світлі. Развраз ми бачили Паздрія то як Верані, то як усосіблення інших, таких численних на його театральному шляху персонажів, то як пана Паздрія... Особливо Рудакевичеві бракувало або чорної, кучерявої перуки, або бодай чорного, італійського тоненького вусика, або може чорних окулярів... Ліза Чепіль була моментами справжня римлянка, особливо в чорній суконці (улюблена краска римлянок), хоч може могла б мати цю високу римську причіску, що й її би віддалило від знаного нам так добре обличчя з останньої сцени в „Касандрі",

З другого боку це знайомство з обличчями наших артистів дало нам особливу насолоду вслухатися в їхні голоси й порівнувати їхню гру з грою в інших, давніших виставах. Це було особливо цікаво спостерігати у грі Рудакевича, якого голос втрачав носові тони на користь драматичній інтонації, затрачуваний часом у його популярних, веселих монологах. Оксана Рудакевич у ролі покоївки була дотепна і повна життя. Публіка щиро, голосно й радісно сміялася.

Виходить, все було гаразд. Театр має, здавалось би, все. І артистів і театральну залю і декораторів. Але... театр має проломати льоди байдужности в публіки, мусить властиво виховати собі публіку, бо її покищо нема, ніде правди діти, бо ж люди, що приходять на вистави, раз численно, раз не виповнивши й половини залі, не є ще публікою. Публіка, що йде до театру, лише один раз на кожну виставу, або іде лише тоді, коли грає молода артистка, або старий знайомий — це ще не театральна бубліка. Її ще немає, її треба щойно виховати й то не в приспішеному „тримісячному курсі підвищення кваліфікацій", а довгою, терпеливою працею. І наш театр її виховає і матиме її вдячну, зворушену, збуджену і жертвенну.

Але тут ще одна справа. Театрові бракує літературного керівника. Мова театру це не мова вулиці, театральна мова мусить бути чиста, поетична, літературна, така, що іноді заступає пусті місця, вона мусить грати зі сцени як найчистіша музика, а не як прикрий диссонанс тривіяльністю чи неправильним наголосом. Особливо в перекладних п'єсах.

Помер д-р Саркіс Тороссян

Торік 29-го грудня, у Мюнхені, Німецька Федеративна Республіка, внаслідок нещасливого автомобільного випадку, на 65-му році життя, помер визначний вірменський громадський діяч, науковець і журналіст — доктор Саркіс Тороссян.

В продовж останніх десятьох років Саркіс Тороссян був головним редактором Вірменської Редакції Радіо Свобода, а також активним співробітником діючого у Мюнхені Інституту Вивчання Радянського Союзу.

Молоді роки бачать Саркіса Тороссяна в рядах борців за національне - державне визволення Вірменії. Після насильної совєтизації Вірменії, від 1921-го року Покійний проживав і діяв, головно як журналіст, в Ірані, Сирії, Греції і Чехо - Словаччині, після чого поселився в Парижі.

Як науковець і журналіст Саркіс Тороссян особливо живо цікавився національною проблемою в Радянському Союзі; зокрема ж був добре ознакомлений з українською проблемою та багато публікував і радіомовив про неї. Завдяки привітливій та лагідній вдачі і особистій культурі, Саркіс Тороссян придбав широке коло приятелів. Українська громадськість на чужині з щирим жалем та уболіванням довідалася про передчасну смерть цієї цінної і хорошої людини.

З. П.

Секретар оборони за збільшення числа підводних човнів

Вашингтон. — Секретар оборони Роберт МекНамара виснював своє становище на Спільній Конференції Атомової Комісії в справі побудови великого атомового літаконосця тим способом, що недоцільно є витрачати сотки мільйонів на один атомовий літаконосець, бо коло 1970-го року найбільша загроза для ЗДА збоку СССР буде від численних совєтських підводних човнів. Тому і ЗДА повинні розбудовувати свою підводну атомову фльоту, бо великі літаконосці не мають тепер такого великого значення, як це було під час другої світової війни, коли вони вигравали битви. Тепер, на думку секретаря оборони, літаконосці, як зброя стоять аж на 7-му місці. Але голова Конґресової Комісії Атомової Енерґії Дж. О. Пастор не погоджується з секретарем МекНамарою і заявляє, що Пентаґон повинен змінити своє становище в цій справі і погодитися на конструкцію атомового літаконосця.

Релігійні провідники дебатують над тим, чи курення є гріхом

Ню Йорк. — Юнайтед Прес Інтернешел перевела опитування по всій країні, чи курення цигарок є ґріхом, чи ні. Опитували релігійних провідників різних віровизнань і знайшли, що між ними немає однієї думки в цій справі. І так директор Інституту Соціяльного Виховання ім. Папи Пія XII о. Аляйзіюс Дж. Велш твердить, що ті римо-католики, які не припиняють курення цигарок після того, як Урядова Комісія ствердила шкідливість курення для здоров'я, допускаються гріха. Коли лікар наказує курцеві припинити курення, а він цього не зробить, то допускається смертельного гріха. Коли хтось курить для приємности, і курення ще не загрожує його здоров'ю, то тоді є так званий повседневний гріх. Але римокатолицький єпископ Томас К. Ґорман із Далласу — форту Ворт заявив, що він не погоджується з о. Велшом. Він курить сигари і гадає, що зовсім не грішить. Д-р Престон Бредлі, пастор так званої Піпел Чорч в Шикаґо твердить, що курення не є моральною проблемою. Але він назвав „дурнями" тих, які курять, хоч знають, що воно їм шкодить. Рабін Ралф Саймон із Шикаґо сказав, що коли курення шкодить здоров'ю, то воно таки є гріхом. Чи є певний доказ, що курення шкодить здоров'ю? — питається рабін Саймон. І сам відповідає: „Ніхто не має права нищити свого тіла".

Торговельна Комісія остерігає курців проти курення цигарок

Вашинґтон. — Федеральна Торговельна Комісія пропонує ряд заряджень, які остерігали б курців цигарок, що курення є шкідливе для здоров'я. Між іншим ця Комісія пропонує, щоб на кожній пачці і картоні цигарок був напис, що курення є небезпечне для здоров'я. Дальше Комісія плянує заборонити такі реклями цигарок, в яких говориться про те, що курення сприяє доброму здоров'ю і самопочуттю, як теж заборонити такі оголошення, в яких твердиться, що якийсь один рід цигарок є менше шкідливий, як інші. Такі оголошення були б дозволені, коли б фабрикант дійсно доказав у Федераль. Торговельній Комісії, що його цигарки менше шкідливі. Департамент оборони заявив, що в найближчому тижні військові лікарі мають вирішити, як треба ставитися до того факту, що майже всі члени збройних сил в числі 2 700 000 курять. Торговельна Комісія твердить, що суди вже давніше вирішили, що в реклямах не сміє бути фальшивих тверджень і обманювання покупців, тому треба б вимагати, щоб і тютюнові фабриканти не обманювали курців. На цигарках мали б бути такі написи: „Осторога — курення цигарок — це риск для здоров'я". Комітет в справах курення при Головному Лікарі ствердив, що курення цигарок основно спричиняється до більшої смертности від деяких окремих недуг і взагалі приспішує смерть.

● **Комуно-китайські шпигуни в Гонґ Конґу** заснували там нібито альянтський „Інформаційний Центр", який почав передплачувати всі американські військові видання, які появляються в місцях перебування американських військ за кордоном. Американські військові чинники поцікавилися цим ревним передплатником і припинили висилання комуністам своїх видань, які — хоч не вміщають особливих тайних інформацій — все ж можуть дати поважний матеріял в руки ворогові.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED FEMALE ●

МАШИНІСТКА
ДОБРІ УМОВИНИ ПРАЦІ.
CHAMPION ENVELOPE Co.
184 Kent Avenue
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: EV 8-5900

● ПРАЦЯ ●
● MALE & FEMALE ●

ФАБРИЧНА ПОМІЧ
МУЖЧИНИ І ЖІНКИ
Різнородна праця, всі юнійні користі, вкл. платні свята, "blue cross", пенсія, вакації, хворобове. Постійна праця + овертайм.
Alpha Industrial Service
1600 W. ELIZABETH AVE.
Linden, N.J. Тел.: WA 5-2200

„ПРИХОВАНА СЛАБІСТЬ ХРУЩОВА"

(Продовження зі стор. 2-гої)

я вірю, — пише він, — що лише широка мобілізація американської громадської думки може запобігти розпродажеві прав на свободу поневолених народів Східньої Европи".

„Основна ціль комуністів, — твердить Ніксон, — накинути систему рабства вільному світові. Наша ціль має бути нічим іншим, як принести волю комуністичному світові. Наша політика має спиратися на досі нехтуваному принципі: ми стоїмо за свободу не лише для себе, але й для всіх людей. Я вірю, що цю ціль ми можемо осягнути без війни".

Східню Европу вважає Ніксон за найбільшу потенціяльну слабість Хрущова і за найбільшу потенціяльну силу Заходу. Але як допомогти її народам здобути свободу? „Ми мусимо передусім усвідомити, що є речі, які годі здійснити. Говорячи про революцію, мусимо пам'ятати, що в тих країнах стоять озброєні по зуби десятки совєтських дивізій. Пригадаймо трагедію мадярської революції. Тисячі робітників і студентів повалили тиранічний комуністичний режим. Тоді на вулиці Будапешту вмаршувала большевицька армія. Що більше можна було зробити, не ризикуючи світовою війною, залишається відкритим питанням".

Злочин, доконаний Хрущовим і його комуністичними маріонетками на Мадярщині, — пише Ніксон, — був такий великий, що куди рішучіших заходів треба було вжити, щоб звернути на нього увагу цілого світу. Поперше: коли Хрущов відмовився відтягнути свої війська з Будапешту, ЗДА мусіли розірвати дипломатичні відносини з СССР. Подруге: ЗДА повинні були дозволити організацію „добровільців" у вільних країнах, щоб допомогти борцям за свободу. Це — спосіб, що його уживає Кремль у відповідних ситуаціях. Потретє: коли маріонетковий уряд Кадара заносів на Мадярщині місце вільного уряду, ми повинні були негайно визнати той уряд в екзилі. Це було б символічним жестом не лише супроти мадяр, але й супроти всіх народів Східньої Европи.

Ніксон вважає, що, внаслідок підписання московського договору про часткову заборону атомових експериментів, „нового" Хрущова представляють в усьому світі як лідера в боротьбі за мир і за відпруження у відносинах між Сходом і Заходом. Але що він насправді зробив для того відпруження?

Кажуть, що небезпека війни зменшилась у великій мірі після підписання московського договору. Але ж безсумнівно, що, коли небезпека війни зменшилася, небезпека поразки без війни в не меншій мірі зросла. У Західній Европі, в ЗДА і в Латинській Америці комуністичні партії ставлять у своїх програмах, як основну ціль, повалення вільних урядів не прямою, а посередньою аґресією. Розпочався комуністичний наступ по всьому фронті, наступ куди небезпечніший тому, що ведеться його без гарячої війни, отже, тяжко його розпізнати і тяжко з належним успіхом відбивати.

ЗДА не можуть поставити справу належно і спаралізувати цей наступ статичною політикою оборони. Це правильно і необхідно, що президент ЗДА задеклярував населенню західнього Берліну, що, на випадок комуністичної офензиви, Америка допоможе йому боронитись. Але ціллю ЗДА має бути не просто вдержання свободи, — „треба допомогти їй ширитися й закріплюватися. Ціллю Америки має бути вільна Куба, вільна Східня Европа, вільна Росія і вільний Китай".

Що ж повинна, на думку Р. Ніксона, робити Америка для свободи поневолених Москвою народів?

— Живити в їхніх серцях надію. Це значить паралізувати кожну спробу Хрущова добитися визнання леґальности і постійности комуністичного панування в їхніх країнах;

— Трактувати кожну східньоевропейську країну на невтральній базі. Хоч всі їхні уряди комуністичні, вони вже не є монолітом, як то було за Сталіна. Народ кожної з тих країн боїться росіян і їм не довіряє. Ті країни мають також великі національного характеру розбіжності. Націоналізм, який зростає в Східній Европі — велика проблема для Хрущова. Але націоналізм — наш союзник;

— Не вживати жадних заходів супроти комуністичних країн, окрім таких, які можуть облегшити їхнім народам тиск комуністичного режиму.

Ричард М. Ніксон ставить перед американською зовнішньою політикою такі цілі:

1) добитися усунення з країн Східньої Европи совєтських окупаційних військ;

2) добитися від комуністичних урядів дозволу для всіх громадян східньоевропейських країн виїжджати за кордон на їх бажання;

3) добитися від комуністичних урядів толерантного відношення супроти Церкви даної країни і інших інституцій свободи;

4) посилити прямий контакт з народами східньоевропейських країн, включно із візитами високих американських урядовців, щоб пригадувати їм, що вільний світ їх не забуває;

5) поширити обмін публікаціями, радіопрограмами та ін., призначеними спеціяльно для молоді; це — велика небезпека, що нове покоління тих країн, не маючи зв'язку із зовнішнім світом, не знає іншого способу життя.

— Америка може погодитися лише на таку економічну програму, зокрема програму допомоги чужим країнам, яка не сприяла б скріпленню комуністичних режимів.

— У зовнішній політиці завжди розрізняти Кремль і маріонеткові уряди — з одного боку, і народи — з другого. Ніколи не забувати, що переважна більшість народів, які живуть під комуністичними режимами — наші друзі.

В. С-ко

● **У Берліні** один 19-річний юнак втікав в минулу неділю з східньої частини міста почерез мур до Західнього Берліну. Комуністична сторожа стріляла за ним і поцілила його в ногу. Втікач заплутався в дроти на мурі і готов був згинути від дальших комуністичних куль. Тоді західньо - німецька поліція, яка бачила це, вискочила на мур і загрозила стріляниям по комуністах. Комуністичні поліціянти припинили стрілянину, а західня сторожа помогла раненому втікачеві перейти на західній бік. Східньо - німецький уряд зголосив протест проти „грубого порушення східньо-німецького державного кордону".

● **На острові Тайвані** (Формозі), що є осідком уряду Вільного Китаю, стався в минулому тижні землетрус, який цілком знищив містечка Паіго і Тунґсган. Покищо обраховують число осіб, які згинули під руїнами домів, на 100.

● **Над південним берегом Каспійського моря,** що належить до Ірану, впав високий на 5 стіп сніг і спаралізував комунікацію у двох іранських провінціях. Сніговія тривала 30 годин, спричинивши багато горя та шкоди. Голодні вовки загнались до сел і містечок.

Увага! ШИКАҐО і ОКОЛИЦІ! Увага!

Окружний Комітет Відділів УНС в Шикаґо
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО
в п'ятницю, дня 24-го січня 1964 року
о год. 7:30 веч.
в залі СОЮЗОВОГО ДОМУ
при 841 N. Western Avenue
— відбудуться —
ШИРШІ СХОДИНИ
ПРЕДСТАВНИКІВ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ В ШИКАҐО
в справі 70-літнього Ювілею УНСоюзу

До обов'язкової участи в цих Сходинах запрошені місцеві Головні Урядники УНС, члени Управи Окружного Комітету і представники всіх Відділів УНСоюзу Шикаґівської Округи, а саме Відділи:

22, 33, 35, 80, 100, 106, 107, 111, 114, 125, 131, 139, 176, 190, 214, 216, 220, 221, 222, 243, 252, 259, 301, 335, 379, 399, 415, 423, 425, 472, 499.

За Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Шикаґо:
Тарас ШПИКУЛА, Предсідник — Інж. Михайло ХАРІВ, Секретар

Увага! ТОРОНТО і ОКОЛИЦЯ! Увага!

В суботу, 1-го лютого 1964 року
о год. 2:00 по полудні
у приміщенні
КАНАДІЙСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНС
при 297 College Street в ТОРОНТІ
— відбудуться —
РІЧНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Торонта і околиці

в яких повинні взяти участь Урядовці, Конвенційні Делеґати і Члени наступних Відділів — членів Округи:

49, 418, 432, 440, 453, 469, 478, 480 з Торонта; 427, 454 із Ст. Кетринс; 436 з Кіченер; 449 з Вотерфорд; 451 з Ґрімсбі; 458 з Гамилтону; 460 з Лондону; 461 з Кровленд; 464 з Ошави; 466 з Брентфорду; 468 з Наяґара он Лейк; 470 з Лонґ Бренч.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття Зборів
2. Приняття протоколу останніх Загальних Зборів
3. Звіти Окружної Управи
4. Звіти Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами
6. Уділення абсолюторії Управі
7. Вибір нової Управи і Контрольної Комісії
8. Справа відмічення 70-ліття УНСоюзу
9. Внески і запити
10. Закриття Зборів

Участь в зборах візьме
д-р Ярослав Падох
головний секретар УНСоюзу.

За Окружну Управу:
І. МЕЛЬНИК, голова — О. МАКСИМІВ, секретар

Увага! Гартфорд, Конн. Увага!

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Товариства „Гомін", 12 Відділ УНСоюзу в ГАРТФОРДІ, Конн.
відбудуться в найближчу
п'ятницю, 24-го січня 1964 року
в приміщенні
УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ
при 53 Whitmore Street, HARTFORD 14, Conn.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Звіт з діяльности.
2. Вибір нової управи та контрольної комісії.
3. Відмічення 70-річчя УНСоюзу.
4. Плян дальшої праці.

У Зборах візьме участь гол. секретар УНС
Ярослав Падох
Початок о годині 7-ій вечером.

ПРОХАЄТЬСЯ ВСІХ ЧЛЕНІВ ПРИБУТИ НА ЦІ ЗБОРИ ТА ПРИНЕСТИ КНИЖЕЧКИ ВКЛАДОК СВОЇ І СВОЇХ РОДИН.

Володимир ЛУЧКАНЬ,
предсідник Відділу

Конвенційні Делеґати! Тямте, що Ви залишаєтеся Делеґатами до наступної конвенції. З цією великою почестю сполучена не менша відповідальність за долю УНСоюзу. Нехай не буде одного місяця, в якому Ви не причинилися б до його розбудови, придбавши бодай по одному членові!

● REAL ESTATE ●

$9.000
ДІМ І 11 АКРІВ
Багато місця в домі, багато праці, 12 кімнат, без огрівання, близ. Флемінґтону.

●

МАЛА ФАРМА
4½ кім. дім, 8 акрів, гарне положення землі, оливне огрівання, 3 будинки. Вдова мусить продати. $19,900.

GOLD AGENCY
BROKER
Route #202 Flemington, N.J.
ST 2-6700
Відкрито в неділю.

ASTORIA, N. Y.
6 род. мур., пів-осібняк, олива, баксові, 3 ґаражі, сабвей. — $36,500.
2 род., мур., пів-осібняк, викінч. підвал, 2½, 3½, 4, газ. біля Бродвею. $28,000.
MARATHON REALTY Co.
31-87, 32nd St. (near Broadway)
ASTORIA, L. I. YE 2-3550
Питати мґр. Остап ФІРЧУК

ХВОРІ НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!
Зажийте ще сьогодні
ЗІЛЛЯ Д-РА МІЛЛЄРА
під назвою
J. MILLER'S PURE HERB COMPOUND # 6,
а вже завтра почуєтесь ліпше. Якщо не будете задоволені протягом 48 годин, зверніть пачку, а гроші будуть Вам сейчас повернені.

Терплячі на недуги шлунка, як кваси жолудка, запір, нестравність, гази, відбивання, завороти голови, біль у крижах і інші недомагання НЕ ЧЕКАЙТЕ, а спробуйте зараз!

Ціна одної пачки зілля $10.00, а якщо хочете для свого приятеля, тоді дві пачки тільки — $15.00. Пишіть зараз долучуючи чек або Моней Ордер на адресу:

THE MILLER CO., INC.
Dpt. 41
790 Broad Street Newark, N.J.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

Посмертні згадки

БАРТКО ГАРБУЗ, довголітній член Б-ва св. Иосафата 217 Відділ УНСоюзу в Рочестер, Н. Й., помер 21 грудня 1963 р. Походив з с. Лучинці, пов. Рогатин, Україна. Полишив в смутку дружину Татяну, 3 замужні доньки: Анну, Катерину і Софію, 6 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 24 грудня м. р. з церкви св. Иосафата при участи Родини і Членів Б-ва. Похоронено Покійного на Holy Sepulchre Cemetery.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Колданський, секр.

АНАСТАЗІЯ МАНОРЕК, членкиня 275 Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж., померла 27-го грудня 1963 р. Покійна родилася в Джерзі Ситі, Н. Дж. Була дочкою Марії і св. п. Нестора Манорек та сестра сл. п. Миколая Манорек. Похорон відбувся 30 грудня м. р. з пох. заведення І. Ковальчика до рим.-кат. церкви св. Петра, а відтак на цвинтар св. Імени в Джерзі Ситі.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Юрків, секр.

СТЕПАН ГАРЦУЛА, член 490 Відділу УНСоюзу в Ірвінґтоні, Н. Дж., помер 15 листопада 1963 р. Покійний народився 1881 р. в с. Гніновичі, пов. Ярослав, Україна. Був довголітнім членом УНС та брав активну участь в українському громадському житті. Був одним з фундаторів Української Пресвітерської Церкви. Полишив у смутку дружину, 3 дочки, 3 внуків і 3 правнуків.
Вічна Йому Пам'ять!
О. Чорномаз, секр.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
МАШИНИ до ПИСАННЯ марки „ОЛІМПІЯ" — українські та англійські (нім. прод.) в АРЦІ.

УКРАЇНСЬКЕ ВИСИЛКОВЕ БЮРО
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430
— висилає —
ПАЧКИ з одягом і харчеві, авта, холодільні, машини до шиття, мотоцикли, ровери, машини до прання.
ВІДКРИТО ЩОДЕННО.
Неділі від 10 до 3.

● РІЗНЕ ●

Українська Православна Парафія в Нью Бритен, Конн., 06051,
— пошукує —
КВАЛІФІКОВАНОГО
ДЯКО-ВЧИТЕЛЯ
Знання напіву галицького і православного є потрібне. Кандидат мусить вправно володіти англійською мовою. Платня після умови.
Зголошення слати на адресу:
St. Mary's Ukrainian Orthodox Church
54 Winter Street
New Britain, Conn., 06051

SCHALLER & WEBER
"THE HOUSE of QUALITY"
1654 2nd Ave., New York
28-28 Steinway Ave., Astoria
56-54 Myrtle Ave., Ridgewood
310 Front Street, Hempstead
41-06 Main St., Flushing, L. I.

ЗЕЛА, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ ВІД ТИСЯЧУ РОКІВ І ПРИНОСИЛИ ПОЛЕГШУ ПРИ БАГАТЬОХ НЕДОМАГАННЯХ
ПОРУЧАЄМО ТАКІ:
На ревматизм — Elde Root 100 пігулок — $4.00;
На болі нирок і міхура — Hebkaps, No. 85 — 100 пігулок — $4.00;
На високе тиснення крови — H.B.T. — 100 піг. — $4.00;
На нерви — зелові пігулки No. 91 — 100 піг. — $4.00;
При „зміні життя" — Hot Flashes Corn Seal Compound піг., 100 — $4.50;
При запаленні жовчевого мішочка — GBT пігулки — 100 — $4.00;
При боляках шлунка Ulcerine — сконцентрований екстракт зел — 1½-місячне лічення — $6.50.
KIEHL PHARMACY, Inc.
Заснована 1851.
Chemists and Druggists
109 3rd AVENUE
поміж 13-ою і 14-ою вул.
NEW YORK, N. Y.

У гостях добре, дома ліпше
Історичне оповідання.
ЦІНА — 85¢
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
JERSEY CITY, N. J. 07303

● FUNERAL DIRECTORS ●

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

АПЛІКАЦІЯ НА ПРИЙНЯТТЯ
— на —
КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
на Союзівці,
КЕРГОНКСОН, Ню Йорк,
від 9-го СЕРПНЯ 1964 року

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
Вік: .... Член УНСоюзу, Відд.: ....
Знання української мови:
СЛАБЕ ☐ ЗАДОВІЛЬНЕ ☐ ДОБРЕ ☐
Залучую на рахунок оплати $ ....
(Повна оплата курсів — $120.00. Половину належности треба вплатити із аплікацією).
Аплікації висилати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, New York

„СОЮЗІВКА" ОСЕЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
в КЕРГОНКСОН, Н. Й.
приймає вписи
ДІТЕЙ — у віці від 7 до 11 років
— на —
ДИТЯЧУ ОСЕЛЮ
— яка триватиме —
для **ХЛОПЦІВ** — від 27-го червня до 18-го липня 1964
для **ДІВЧАТ** — від 19-го липня до 9-го серпня 1964

По ближчі інформації та за аплікаціями до виповнення, прошу зголошуватися на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Tel.: Kerhonkson 5641 — Kerhonkson, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 5175. Зброя для Боббі!

— Ти гарно виглядаєш, — сказав Тарзан, коли Боббі появився з новими леопардовими штанцями. — Але войовник повинен мати ще й зброю.

— Ось твій лук... А тепер ще кілька стріл, — продовжував пан джунґлів.

— Ось там ґвінейська порода качки, пір'я якої зробить твої стріли цільними!